

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

Titulus XIII. Memoria Dei. Motiva.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

TITULUS XII.
S. MATTHÆUS.
EVANGELISTA.

Liber generationis. Matth. 1. 1. Sicut Moy-
ses Prophetis, & omnibus, qui aliquid
scripserunt, in Veteri testamento, non ab-
surdè præponitur: ita Matthæus jure omnes
præcellit, qui scripsisse reperiuntur in novo, ut
enim ille Mundi nascens, textit originem; sic
ille, tanquam Spiritualis alicujus Mundi, de-
scribit Ecclesiæ novitatem. B. Petrus Dam, f. de
S. Matthæo.

Cum transiret inde JESUS &c. Matth. 9. 9.
Cum transiret JESUS, non dixit, cum staret ibi:
transivit, & pertransivit inde JESUS, nè
Matthæus remaneret ibi. Transivit inde JE-
sus, nè Matthæus ibi taliter permaneret. S.
Chrysol. 28.

Ait illi sequere me. Ib. respexit JESUS Matthæum
oculo corporali; sed multo profundius oculo pie-
tatis in ternò, seu compassionis affectu; sicut
respexit Petrum post trinam negationem. Si-
militer vocat Matthæum verbò vocali ad extra
corporales aures pulsando; sed multo virtu-
osius vocavit eum verbò inspirationis occultæ,
& exhortationis intimæ; de quo ait Pf. 84. 9.
audiam, quid loquatur in me Dominus.
Forro Christi verba penetrativa erant cordis &
operativa. Dionysius Carth. hic.

Discumbente eo &c. Ib. v. 10. Per corpo-
rale convivium, quod Christo Matthæus ex-
hibuit, mysticè intelligitur spirituale convi-
vium, quod ei in anima sua paravit, præben-
do delicias cordis: per hoc, quod eum in anima
totò recepit affectu, aperiens ei ostium men-
tis. De quo convivio ait Salvator. Prov. 8.
31. *delicia mea esse cum filiis hominum.* Et

Apoc. 3. 20. *Eccetto ad ostium.* Sed & dum
exemplò Matthæi graves transgressores con-
vertuntur, & corriguntur, facit Matthæus
Christo solenne convivium. Id. ib.

Vidit sedentem in telonio. Ib. sedebat uti-
que, qui stare non poterat pondere cupidita-
tis oppressus, & ipsa totus conscientia fraudis
incurvus. Aurum, naturâ grave, gravius fit
avaritiâ nimis-vehementius aggravat corda,
quàm corpora. Nascitur in terra profunda, se-
detur ipsa montium fundamenta: & dum suam
semper reptat ad naturam, cœlestes animos ad in-
ferna deponit; obsecrat sensus semper, alta men-
tium semper in terrena demergit. S. Chrysol.
29. Cur vocatio Matthæi recensetur post se-
datam tempestatem, demones pulsos, para-
lyticum sanatum? Respondet Glossa: Matthæus
vocationem suam refert inter miracula. Syl-
veira hic.

*Et factum est, ut accumberet in domo
illius; multi publicani, & peccatores simul
discumbebant cum JESU.* Marci. 2. 15. mag-
nò mox convivio in domo sua instructò, cum
Christum ipsum, tum ceteros omnes familia-
ritate conjunctos, benignè ad illud invitat: nè
ipse solus beneficium accipiat; sed reliqui om-
nes, qui vocati ad epulum venerant, Victor,
Antioch. hic de S. Matthæo.

*Fecit ei convivium magnum Levi in do-
mo sua.* Luc. 5. 29. Fecit illi convivium, ut
diem natalis sui gaudiò concelebraret. Theo-
phylactus. Illa dies Matthæo verè natalis fuit,
quâ Christo natus. Alvarez. in Gen. 40. 20.
Illustr. 128.

TITULUS XIII.
MEMORIA DEI.

Motiva.

§. I.

Est frænum peccati.

Corrupta autem est terra coram Deo.
Gen. 6. 11. Oleaster hic: peccare, seu
corrupti in oculis Dei, nihil aliud esse pu-
to, quàm memorem Dei, ipsum offendere: om-
nia enim vident oculi ejus; sed nos peccantes
non semper ipsius memores sumus. Sperat au-
tem ipsa, quod nemo ejus memor possit pec-
care: cum enim meminerit Plasmatoris bene-
fici, & Redemptoris munifici; quomodo non
retinebitur, nè eum offendant? Ramirez ep. 3.

Ubi est Dei memoria, ibi est peccatorum
oblivio. S. Chrysol. in Pf. 140.

Memoria Dei excludit omnia peccata. S.
Hieronymus in c. 22. Ezech.

§. II.

Deus nostri memor.

Colligat unusquisque ex eo &c. Ex. 16. 16.
Dignum inquisitione est: cur Domine non
dedisti eis panem ad mensam? aut quem ad heb-
domadam saltèm servare possent; sed ad sin-
gulos dies? vult Dominus nos semper ab ejus
providentia pendere: quoniam novit, non ad-
turos nos eum, nisi indigeremus. Qua in re
melior est pauperum, quàm divitum, condi-
tio: sunt enim singulis diebus pauperum oculi
ad Dominum; ut eorum misereatur, & ne-
cessaria saltèm ad illum tribuat diem: ut etiam
nullus transeat dies, quò Dei circa se non sen-
tiant beneficia. Oleaster hic.

*Pones super mensam panes propositionis in
conspèctu meo semper.* Ex. 25. 30. Voluit
semper

Semper coram se panem habere; ut continuo nostræ indigentia memor esset. Oleaster hic. Causa, quare proponebantur isti panes, exprimitur Levit. 24. scilicet in memoriam filiorum Israel, ut Deus recordaretur eorum. Abulenlis q. 28. in c. 25. Ex.

In manibus meis descripsi &c. II. 49. 16. Lyran. id est, ita te habeo in memoria; sicut illud, quod tenetur manu.

Vis esse Deum memorem tui, cum rogas; quando tu ipse memor tui non sis? S. Cyprianus l. de or. Dom. sicut nulla hora est, vel punctum, in omni vita mea, quod tuò beneficio non utor; sicut nullum debet esse momentum, quò te non habeam ante oculos meos in memoria mea. S. Augustin. Solil. c. 18.

Necesse est semper, ejus memores simus, ut & ipse memor nostri miseretur. S. Paschasius in Chr. l. 5. c. 5. Cogita tu de me, & ego cogitabo de te. Dixit Christus S. Catharina Sen. Boll. 30. April.

§. III.

*Memoria Dei alia motiva.**Ex Veteri, & Novo.*

Intelligite hæc, qui obliviscimini Deum. Pl. 49. 22. Studiosè unumquodque ex his, quæ dicta sunt, intelligite. Et vos, qui Deum obliti estis (oblivio enim Dei conciliatrix peccati est) poenitentia medicamentis vulnera curate; Antequàm mors rapiat; quæ quidem leonis more in homines grassatur, cum res nulla vehementem illum impetum cohibere possit. B. Theodoretus hic.

Ego dormio, & cor meum vigilat. Cant. 5. 2. Vigilanti corde fiducialiter dormitur; quando, remotis curis secularibus, & repressis vitiorum motibus, solum Deum libera per gratiam Dei anima suaviter delectatur contemplari. S. Rupertus de operib. Spir. S. in Ol. c. 1.

Ex Patribus, & aliis.

Memoria quasi venter est animi; lætitia vero, atque tristitia, quasi cibus dulcis, & amarus. S. August. l. 10. Confess. c. 14.

TITULUS XIV. MENDACIUM.

§. I.

*Motiva vitandi.**Ex Veteri.*

Nequaquam morte moriemini. Gen. 3. 4. Cum dæmon veller mendacium proferre in paradiso, non induit speciem creaturæ rationabilis, sed bestia homini inimicæ, scilicet serpentis: quia mendacium est virus, quod vitam spiritualem extinguit. Idioma regni cælestis est veritas, ut Mundi mendacium. Stella de cont. Mundi p. 2. c. 58. Dæmon, quando Eva mentus fuit, erubuit in sua persona; &

Dei sapius etiam recordari debemus, quàm spiritum ducimus. S. Gregor. Naz. or. 1. ad Eunuomianos.

Semper recordare Dei; & cælum sit cogitatio tua. S. Nilus cap. Paracet.

Beatus, in cujus pectore semper Dei memoria infederit: erit enim totus ille tanquam Angelus cælestis super terram, timore, & amore, Domino sacrificium offerens. S. Ephrem l. de beatitudinib.

Tunc signum est, quòd homo verè diligit; si semper amatum in memoria teneat. S. Bonaventura serm. 104. Dom. 12. Pent.

Tunc cor hominum Deum datur, quando omnis cogitatio terminatur in eum. S. Bernardus ep. ad quendam. Qui Deum ferventer amat; necesse est, ut eum frequenter in memoria habeat: quemadmodum qui acriter sitit, non potest non recordari sitis suæ. Blosius Sa-cello animæ fid. §. 4.

Ad hoc donata nobis memoria est, ut Dei reminiscamur: ad hoc concessus intellectus, ut per fidem, & contemplationem, in Dei cognitione proficiamus: ad hoc præstita voluntas, ut Deum eligamus, atque diligamus. Id. Instit. Spir. c. 5.

§. IV.

Arguitur oblivio Dei.

Profectus est in regionem longinquam. Luc. 15. 13. Regio longinqua oblivio Dei est; fames verò, in regione illa, est indigentia, verbi veritatis. S. August. quæst. l. 2. q. 33.

Tum maxime Deus è memoria hominum elabitur; cum, beneficiis ejus fruenter, honorem dare divinæ indulgentiæ deberent. At verò, si qua necessitas gravis presierit, tunc Deum recordantur. Lactantius l. 2. Instit.

Malus est somnus animæ; bonus somnus corporis, quò reparatur valetudo corporis. Somnus autem animæ est, oblivisci Deum suum. S. August. in Pl. 62.

Omnia nobis difficilia videntur, quia Dei memoriam non habemus, sicut oportet habere: quia eum non semper in mente portamus. Iuste quippe nobis dixerit: obliviscar & ego tui. S. Chrysost. hom. 26.

quasi facie ad faciem mendacium proferre; & ita imaginem serpentis sibi assumpsit: tu verò sine pudore mentiris. Id. in Luc. 3. In principio Mundi concertasse videntur mulier, & diabolus; uter in mentiendo magis excederet? Diabolus duo tantum mendacia excogitavit, alioquin astutissimus: scilicet, *nequaquam moriemini*; & *eritis sicut dii*. Eva tria effudit: 1. *præcepit nobis Deus*; soli Adamo præceperat Deus, nondum formatâ Evâ. 2. *dixerat Deus: ne comedas*. at illa: *præcepit nobis, ne tangeremus*. 3. *ne forte moriamur*. Dicit illa conditionaliter, ubi Deus absolute locutus, S. Antiochus hom. 66. *Nega-*